

به نام خدا

مختصری بر تاریخ پوشاک غرب (از ابتدا تا اکنون)

مؤلف

شراره قربانی وجین

هرگونه چاپ و تکثیر از محتویات این کتاب بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع است. متخلفان به موجب قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

عنوان کتاب: **مختصری بر تاریخ پوشاک غرب** **(از ابتدا تا اکنون)**

عنوان لاتین : **A CONCISE HISTORY ON WESTERN FASHION (from beginning to the present)**

مؤلف : شراره قربانی وجین

ناشر: مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران

صفحه آرای: فرنوش عبدالهی

طراح جلد: داریوش فرسایی

نوبت چاپ: اول

تاریخ نشر: ۱۳۹۸

چاپ و صحافی: صدف

تیراژ: ۱۰۰ جلد

قیمت: ۱۰۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۸-۲۴۸-۹

نشانی واحد فروش: تهران، میدان انقلاب،

خ کارگر جنوبی، روبروی پاساژ مهستان،

پلاک ۱۲۵۱

تلفن: ۲۲۰۸۵۱۱۱-۶۶۴۱۰۰۴۶

فروشگاههای اینترنتی دیباگران تهران :

WWW.MFTBOOK.IR

www.dibbook.ir

www.dibagarantehran.com

نشانی تلگرام: @mftbook نشانی اینستاگرام دیبا dibagaran_publishing

هر کتاب دیباگران، یک فرصت جدید شغلی.

هرگوشی همراه، یک فروشگاه کتاب دیباگران تهران.

از طریق سایتها و اپ دیباگران، در هر جای ایران به کتابهای ما دسترسی دارید.

سرشناسه: قربانی وجین، شراره، ۱۳۵۲-
عنوان و نام پدیدآور: مختصری بر تاریخ پوشاک
غرب (از ابتدا تا اکنون) / مؤلف: شراره قربانی وجین.
مشخصات نشر: تهران: دیباگران تهران: ۱۳۹۸
مشخصات ظاهری: ۲۹۶ص: مصور، (رنگی)
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۸-۲۴۸-۹
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: واژه نامه . کتابنامه. نمایه.
موضوع: پوشاک - اروپا - تاریخ
clothing and dress-Europe-history: موضوع
موضوع: پوشاک - تاریخ
clothing and dress-history: موضوع
رده بندی کنگره: GT ۷۲۰
رده بندی دیویی: ۳۹۱/۰۰۹۴۰۹۰۳
شماره کتابشناسی ملی: ۶۰۵۴۵۳۶

فهرست مطالب

۹.....	مقدمه ناشر
۱۱.....	پیشگفتار
۱۲.....	مقدمه
۱۴.....	فصل اول
۱۵.....	مد در جهان امروز
۱۷.....	مد و لباس های سنتی
۱۸.....	لباس های از پیش تعیین شده و دموکراسی نوین
۱۹.....	مد زنانه و مردانه
۲۱.....	مد و بدن انسان
۲۲.....	مد جریان‌ی بین هنر و تجارت
۲۳.....	مد بعنوان یک الگو در فرهنگ ما
۲۴.....	فصل دوم
۲۵.....	تاریخ: انسان؛ حیوانی برهنه ؟
۲۶.....	دوزندگی و بافندگی
۲۷.....	تمدن های پیشرفته ی نخستین
۲۸.....	ظرافت کرتی ها
۲۹.....	تاثیر یونان
۳۶.....	پوشاک مردمان اروپای شمالی
۳۹.....	بیزانس
۴۳.....	قرون وسطا
۴۸.....	اجتماع قرون وسطایی
۴۸.....	تاثیرات خاورزمین
۴۹.....	عصر شوالیه ها
۵۲.....	فرانسه در قرون وسطا
۵۴.....	قانون لباس پوشی
۵۵.....	انگلستان در قرون وسطا

۵۷..... جامه مردان انگلیسی در دوره گوتیک
۵۹..... خصوصیات برجسته از لباس پوشی زنان در این دوره

۶۰..... فصل سوم

۶۱..... قرن ۱۵ میلادی
۶۱..... پیدایش مد
۶۲..... اواخر قرون وسطا و رنسانس
۶۲..... تجسم انسان
۶۳..... رنسانس
۶۴..... هنر رنسانس (مکتب کلاسیک ۱۳۰۰-۱۵۲۰ م)
۶۵..... معماری رنسانس
۶۶..... نقاشی های پرتره
۶۶..... تحسین دوگانه ی "زیبایی" و "مد"
۶۹..... بدن در قرون وسطا
۷۳..... تناسبات بدن زن
۷۴..... دگرذیسی لباسپوشی مردان
۷۵..... رنسانس در ایتالیا و تاثیر آن در البسه
۷۷..... البسه مردان رنسانسی در ایتالیا
۷۹..... پوشاک زنان ایتالیایی در عهد رنسانس
۸۱..... فرانسه در دوران رنسانس (۱۴۸۳-۱۵۸۹)
۸۳..... فرانسه در دوره دوم رنسانس ۱۵۱۵ تا ۱۵۵۹ م
۸۵..... فرانسه در دوران سوم رنسانس ۱۵۵۹ تا ۱۵۸۹ م
۸۹..... اسپانیا در سده شانزدهم و رنسانس
۹۲..... انگلستان در دوران رنسانس (دوره تیودورها ۱۴۸۵ تا ۱۵۴۷ م)

۹۶..... فصل چهارم

۹۷..... باروک (BAROQUE ۱۶۰۰-۱۷۵۰ م)
۹۸..... سبک باروک
۱۰۳..... بهداشت و پاکیزگی
۱۰۴..... پوشاک در عصر باروک (دوره اول ۱۶۰۰-۱۶۳۰ م)
۱۰۵..... دوره اول باروک در فرانسه (۱۶۰۰-۱۶۳۰ م)
۱۰۸..... پوشاک باروک در دوره دوم در انگلستان (دوره کوالیرها ۱۶۳۵-۱۶۴۹ م)
۱۱۱..... پوشاک باروک دوره سوم: دوره پیوریتان ها (۱۶۶۰-۱۶۴۹ م)

۱۱۲	پوشاک باروک دوره چهارم: دوره رستوراسیون (۱۶۶۰-۱۶۸۵م)
۱۱۵	پوشاک باروک در دوره پنجم: لویی چهاردهم (۱۶۴۴-۱۷۱۵م)
۱۱۷	لباس پوشی کودکان
۱۱۸	زبان اشاره ی بدن و مد
۱۱۹	لویی چهاردهم
۱۲۱	زنانگی و مردانگی
۱۲۲	عصر و دوران هنر روکوکو
۱۲۳	پوشاک عصر روکوکو، دوره لویی پانزدهم (۱۷۱۵-۱۷۷۴م)
۱۲۶	پوشاک دوره دوم روکوکو (دوره ماری آنتوانت ۱۷۷۴-۱۷۸۹م)
۱۳۱	دامن فبری و نمود ظاهری آن
۱۳۲	تحولات عمده پیش و پس از انقلاب فرانسه
۱۳۳	انقلاب فرانسه (۱۷۸۹-۱۸۰۰م)
۱۳۵	دوره دیرکتوار (۱۷۸۹-۱۸۰۰م)
۱۳۷	دوره لویی هجدهم و شارل دهم در فرانسه (دوره بازگشت سلطنت به فرانسه ۱۸۰۰-۱۸۳۰ م)
۱۴۰	پوشاک فرانسه و انگلستان در دوره ویکتورین (۱۸۳۰-۱۹۰۰م)

فصل پنجم ۱۴۴

۱۴۵	مجله های مد
۱۴۶	مد و سبک زندگی
۱۴۷	هدف ها و مخاطبان
۱۴۷	چه کسانی تهیه کنندگان لباس بودند؟
۱۴۸	سودمندی مد
۱۴۹	نوع تصور بورژوازی
۱۵۰	ابداع مد پیشرو
۱۵۰	گونه های جدیدی از کار
۱۵۰	تولید لباس در خانه و در کارخانه ها
۱۵۲	زنان در بورژوازی
۱۵۳	پیدایش اوت کوتور
۱۵۴	زیردامنیوش ها
۱۵۵	تنسایه ها
۱۵۶	آملیا بلومر
۱۵۷	خویشتن داری
۱۵۸	تغییرات در شکلها

۱۶۰	زنان هرجایی در نقش "مد گذار"
۱۶۱	چارلز فردریک ورت
۱۶۳	مدبه روزمی شود: آزادی بدن زن
۱۶۳	انقلاب های مدرن
۱۶۳	آزادی برای بدن زن
۱۶۵	پال پوپیره
۱۶۷	مظاهر آوانگارد
۱۶۹	فرم های پیش از وقوع جنگ
۱۷۱	کو کو شانل

فصل ششم ۱۷۴

۱۷۵	اوجگیری دهه ی ۱۹۲۰
۱۷۵	خنثاجنسیتی
۱۷۷	شکل ها و مواد اولیه
۱۷۸	ملزومات، آرایش و مدل موها
۱۷۹	دموکراتیزه شدن
۱۸۱	جنسیت
۱۸۱	مد و هنر
۱۸۳	برازندگی زنانه
۱۸۳	تکامل فرم ها
۱۸۵	اشکال لباس پوشی
۱۸۷	طراحان مد
۱۸۸	مد به مثابه ی هنر
۱۸۸	طراحان مد دهه ی ۱۹۳۰ و ۱۹۴۰
۱۸۹	سال های جنگ
۱۹۰	مد پیشرو
۱۹۱	سر و ظاهر تازه و دهه ی پنجاه
۱۹۱	بعداز جنگ
۱۹۲	آفرینندگان مد
۱۹۳	"تنسایه" های جدید
۱۹۴	تجمل گرایی مدرن
۱۹۵	مواد اولیه ی تازه
۱۹۶	مد مردانه

۱۹۶ رژه ی فاتحانه ی جین آبی

۱۹۷ کریستن دیور

۱۹۹ فصل هفتم

۲۰۰ جوانان عصر مدرن انقلاب می کنند

۲۰۰ دهه ی ۱۹۶۰ سبک جوانی

۲۰۱ ستارگان جدید مد

۲۰۳ باری

۲۰۴ خیابان کارنابی

۲۰۶ هات کوتور و پرته پورته

۲۰۷ هیپی ها و ضدفرهنگ

۲۰۹ دهه ی ۱۹۷۰

۲۰۹ سبک های انتقالی

۲۱۱ نوستالژی و بیگانگی

۲۱۳ لبه ی دامن و هات پنت (شلوارک داغ)

۲۱۵ شکل های اولیه ی لباس پوشی در این دهه

۲۱۷ فصل هشتم

۲۱۸ مد پست مدرن: مکتب بدن

۲۱۸ مکاتب فکری موفقیت

۲۱۹ مکتب بدن

۲۲۰ مدونا

۲۲۰ رسانه به عنوان الگوی مد

۲۲۱ شکل وفرم های نوین از بدن

۲۲۳ بین المللی شدن مد

۲۲۵ مد آوانگارد و دوره ی پست مدرن

۲۲۶ بازی جنسیت

۲۲۷ ملکه ی مد انگلستان: ویویان وست وود

۲۲۹ جیانی ورساچی

۲۳۰ مد ژاپن

۲۳۱ پارچه های جدید و ترکیبات تازه

۲۳۲ سبک خیابانی یا استریت استایل

۲۳۹ مد سازگار با محیط زیست

۲۴۷ واژه نامه

۲۵۶ نمایه

۲۶۹ فهرست منابع فارسی

۲۷۰ منابع لاتین

۲۷۲ فهرست مقالات در منابع اینترنتی

۲۷۴ تصاویر رنگی

خط مشی کیفیت انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران در عرصه کتاب‌های است که بتواند
خواسته‌های به روز جامعه فرهنگی و علمی کشور را تا حد امکان پوشش دهد.
هر کتاب دیباگران تهران، یک فرصت جدید شغلی

حمد و سپاس ایزد منان را که با الطاف بی‌کران خود این توفیق را به ما ارزانی داشت تا بتوانیم در راه ارتقای دانش عمومی و فرهنگی این مرز و بوم در زمینه چاپ و نشر کتب علمی دانشگاهی، علوم پایه و به ویژه علوم کامپیوتر و انفورماتیک گام‌هایی هرچند کوچک برداشته و در انجام رسالتی که بر عهده داریم، مؤثر واقع شویم.

گسترده‌گی علوم و توسعه روزافزون آن، شرایطی را به وجود آورده که هر روز شاهد تحولات اساسی چشمگیری در سطح جهان هستیم. این گسترش و توسعه نیاز به منابع مختلف از جمله کتاب را به عنوان قدیمی‌ترین و راحت‌ترین راه دستیابی به اطلاعات و اطلاع‌رسانی، بیش از پیش روشن می‌نماید.

در این راستا، واحد انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران با همکاری جمعی از اساتید، مؤلفان، مترجمان، متخصصان، پژوهشگران، محققان و نیز پرسنل ورزیده و ماهر در زمینه امور نشر درصدد هستند تا با تلاش‌های مستمر خود برای رفع کمبودها و نیازهای موجود، منابعی پُر بار، معتبر و با کیفیت مناسب در اختیار علاقمندان قرار دهند.

کتابی که در دست دارید با همت "سرکار خانم شراره قربانی وجین" و تلاش جمعی از همکاران انتشارات میسر گشته که شایسته است از یکایک این گرامیان تشکر و قدردانی کنیم.

کارشناسی و نظارت بر محتوا: زهره قزلباش

در خاتمه ضمن سپاسگزاری از شما دانش‌پژوه گرامی درخواست می‌نماید با مراجعه به آدرس dibagaran.mft.info (ارتباط با مشتری) فرم نظرسنجی را برای کتابی که در دست دارید تکمیل و ارسال نموده، انتشارات دیباگران تهران را که جلب رضایت و وفاداری مشتریان را هدف خود می‌داند، یاری فرمایید.

امیدواریم همواره بهتر از گذشته خدمات و محصولات خود را تقدیم حضورتان نماییم.

مدیر انتشارات

مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران
bookmarket@mft.info

این کتاب را تقدیم به دستان پر مهر مادرم می‌نمایم که وجودش برکت
زندگی ام بوده است.

پیشگفتار

مد در سال‌های اخیر روندی از تغییرات و علاقمندی‌های جمعی و اجتماعی را به موازات ریشه‌های تاریخی خود پیموده است. این تنها یک عنوان برای مشغولیات خاص زنانه یا خریدهای ترفنی خانم‌ها نمی‌باشد بلکه یک عامل فرهنگی و پایه‌ای اساسی در تعیین هویت فرهنگی هرملتی است. ما دائماً از آخرین تغییرات آن در روزنامه‌ها، مجلات، شبکه‌های اجتماعی و فضای مجازی باخبر می‌شویم. از زمانی که مد به یک مبحث جدی تبدیل شده در زمینه‌های روزنامه‌نگاری، تهیه‌کنندگی، عکاسی، حرفه‌ی مدل بودن، متخصصان مد، آرایشگران و همچنین از کارخانه‌ها گرفته تا تولیدکنندگان خانگی یا عمده‌فروشان و خرده‌فروشان فروشگاه‌های کوچک و بزرگ را به خود مشغول داشته است. از کجا می‌توان راجع به مد بیشتر دانست؟ آیا خواندن روزنامه‌های روزانه، اخبار شبکه‌های اجتماعی و اطلاعات موجود در فضای مجازی، قدم زدن در پاساژها و دیدن بوتیک‌های لباس و به نمایش‌های مد رفتن کافی است؟ چطور می‌توان پاسخ سوال‌هایی از این دست را بدست آورد؟ مد چه زمان و چگونه بوجود آمده است؟ تحت چه شرایط فرهنگی قرار داشته تا شکل امروزی را به خودبپذیرد؟ چگونه توانسته شروع به تغییر دانش ظاهری زنان و مردان بکند و این تغییرات تحت چه قواعد و الگوهای رخ داده است؟ آنچه که اکنون در جریان است، از کجا و چگونه آغاز شده و به چه شکلی در حال پیش رفتن است؟ دلیل تکرارپذیری مد چیست؟ چگونه است که برخی اوقات به شکل هیجان‌انگیزی خلاقانه شده و در برخی اوقات هیچ جاذبه‌ی خاص و تغییر قابل توجهی در آن دیده نمی‌شود؟ آیا تاثیر متقابلی را از گذشته در آن می‌توان دید؟ چطور می‌شود که هرشش ماه یکبار، مجموعه‌ای بسیار مدرن، تحول‌بخش و تاثیرگذار از یک طراح در تالار نمایش مد (کت واک^۱) پاریس، میلان یا لندن برای برانگیختن تحسین حاضرین به نمایش در می‌آید؟ اینها همه سوال‌هایی هستند که می‌توان بخشی از پاسخ‌شان را در دایره‌المعارف‌ها، شرح حال‌ها، تاریخچه‌های مختصر از مد و خریداران و فروشندگان بدست آورد. اما اینها اغلب یا خیلی مختصرند یا خیلی ساده نوشته شده‌اند و اکثراً هم خیلی گرانقیمت هستند. همواره فقدان یک منبع جامع و فراگیر که بطور دقیق و قابل فهم به معرفی تاریخ مد بپردازد، احساس شده است کتابی که بطور همزمان هم قابلیت اطلاع‌رسانی داشته باشد و هم سرگرم‌کننده و جامع در سطح دانش آکادمیک باشد. این تاریخچه‌ی خلاصه شده از مد، تلاش دارد تا این جای خالی را پر کند. در این کتاب سعی شده تا از یک ریتم خشک در بیان ترتیب زمانی و واقعیت‌های عربیان اجتناب شود و در عوض اهمیت و همچنین خطوط مرتبط بین توسعه و کشش‌های متقابل میان مد، اجتماع و هنر به خوبی توضیح داده شده است. تعداد زیادی عکس هم برای کمک به فهم بهتر متون و بیان نقش حیاتی که مد در طول اعصار در زندگی مردمان داشته، بویژه در بدست آوردن تصویری از خودشان، بکار رفته است.

^۱. Cat walk

مقدمه

بدون شک پوشاک بر مبنای تفکرات و نیازهای مادی و معنوی اقوام مختلف و در طی سالیان متمادی بوجود آمده است و آینه تمام نمای است از تاریخ و زندگی بشری در طی قرون، اعصار و در سرزمین های مختلف انسان اولیه بدون آگاهی از ماهیت پدیده های طبیعی بنا به نیاز خود با توجه به منتسب دانستن بیشتر امور به نیروهای فراطبیعی و جادویی مراسم و آیین هایی را بوجود آورده که پوششی برگرفته از پوست جانوران را بر تن می کرده و باور داشته که با آن روح نیروهای ماورایی را به تسخیر خود در می آورده است و با آنها ارتباط معنوی برقرار می ساخته است. قرن ها گذشته تا این نیاز اولیه پوشش با تغییر و تحولات پیوسته و با عبور از سرزمین های مختلف، نظم و هماهنگی یافته و در اروپای کنونی شکل منظم شده است بر طبق تفکر انسان گرایانه اندیشه انسان گرایانه و اندیشه یونانی منظم شده است، که این نظم در قرون وسطا جای خود را به شکل و ظاهری شکوهمند داده و در رنسانس با ظاهری پرزرق و برق شکلی تجملی گرایانه یافته است و قرن به قرن با تغییر سبک و روش زندگی، معانی درونی خود را از تاریخچه پیشین به یاری گرفته و شکل جدیدی آفریده است. مد در شروع قرن ۱۹ عناصر خود را دهه ساده تر و قابل فهم تر کرده است تا بتواند برای تمامی انسان ها در ابتدای قرن بیستم، جدای از فرهنگ و ملیت و حیطه جغرافیایی قابل پوشیدن باشد. در ابتدای قرن بیستم با حادث شدن دو جنگ جهانی اول و دوم بنیان تمدن غرب متحول گشت و همگام با تحولات اجتماعی، انقلابی شکلی نیز در شکل پوشاک رخ داد که نیاز و شرایط زمانه را بازتابانند. از این دوره به بعد لباس بیانی شد از نوع تحولات حاکم بر شرایط اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی در جریان در هر دهه که باورهای مذهبی، فلسفی، سنتی و رسمی خود را با فرهنگ سرمایه داری فضای پیش آمده قبل و پس از جنگ همگام کرد. در این نظام سرمایه داری پوشاک دیگر یک تعیین کننده صرف هویت فردی نبوده و نیست؛ بلکه کالایی است همچون کالاهای دیگر که ارزش دوگانه دارد. وجهی از آن بر آورده کننده نیازهای پوششی و وجه دیگر در گرو ارزش های زیبایی شناختی است. امروزه مد در زندگی اجتماعی بدور از نگاه کالا گونه و ارزش اقتصادی آن، دارای عناصر ذاتی در دست یابی به ارزش و اهمیت و جایگاه اجتماعی فرد است، امری که پیشینه ای قرون وسطایی دارد. مد، دسته های شغلی و کاری مرتبط به خود را ایجاد کرده و دامنه وسیعی از فعالیت های شغلی و اجتماعی به آن مربوط می شود که طراحی لباس تنها یک شاخه کوچک از آن است. در قرن بیستم مد بطور گسترده ای فردیت گرایانه شده و نظامی ارزشمند از طراحی تا دوخت، توسعه و فروش در چرخه های مرتبط با آن بوجود آمده است که لازمه دانستن و درک بهتر آنچه که در مد اکنون می گذرد آگاهی یافتن از دانشی را به مساعدت می طلبد که تاریخ گسترده ای از تحولات لباس را در خود دارد. این کتاب با ۸ فصل به واکاوی مختصر جریانات تاریخی و تحولات لباس می پردازد که دانستن بخش بخش آن در درک بهتر آنچه بر تحول پوشاک گذشته لازم و ضروری است. در فصل اول کلیاتی از مد در جهان، هنر و ارتباطش با جهان امروز، با هدف یافتن ریشه های شکل دهنده به مد بعنوان الگویی در ارتباطات فرهنگی، مورد بررسی قرار می گیرد. در فصل دوم تاریخچه پوشاک غرب را از ابتدای تمدن های ابتدایی تا یونان، جامعه قرون وسطایی و ارزش های حاکم بر آن واکاوی می کنیم تا رد تاریخی تحولات را در اروپای شکل نیافته تحلیل کنیم و با اندیشه انسان این عهد، ارتباطش با بدن و نگرشش در رابطه با لباس آشنا شویم. در فصل سوم نگاهی داریم به رنسانس، تناسبات بدن و دگر دسی لباس پوشی در این عهد؛ چرا که از گذر این دگر دسی، تمام جنبه

های زندگی انسان عهد رنسانس که هسته تفکر و سبک زندگی اکنون مدنیت غرب است، شکل می گیرد. با فصل چهارم با سبک باروک و تحولات آن در این عهد در کل اروپا آشنا می شویم و جایگاه انسان عهد باروک با ارتباطی که در خلال تغییرات نگرشی به خود می پذیرد بررسی می کنیم تا به فصل ۵ برسیم که شروع ثبت آثار طراحان با پیدایش مجلات مد است. در این فصل شرح داده می شود که مد پیشرو از چه زمانی آغاز به ظهور نموده و با تغییرات در شکل کالبد و به روز شدن مد، چه اتفاقی برای آزادی بدن زن از قید کمرست های تنگ خفه کننده روی داده است. فصل ششم تحولات مدرا از ابتدای قرن بیستم مد نظر دارد که با ظهور طراحان برجسته در این قرن، آفرینندگان جدید مد را باز می شناسیم و از خلال این شناخت روند تأثیرگذاری کلان این چهره های شاخص مد را متوجه می شویم. در فصل هفتم و هشتم به انقلاب جوانان عصر مدرن و هیپی ها و پس از آن به جهانی شدن مد و پیدایش مد آوانگارد نگاهی داریم و در انتهای مبحث به آخرین تحولات مد اکنون که دلمشغولی اش حفظ زمین و توسعه مد پایدار است می پردازیم. با توجه به تأثیرات بالقوه پوشاک در عرصه تقابل و تعامل میان تمدن های مختلف، موضوع و درون مایه این کتاب و مطالعه آن نه تنها برای متخصصین و پژوهندگان عرصه مد و لباس سودمند است، بلکه موضوعی است قابل مطالعه برای سایر گروه های اجتماعی.